

## KRAŇSKO

země rozkošných alpských jezer (Bledské, Belapečské, Bochyňské atd. a velikolepých vodopádů (Peričnik, Savica, Vintgar a j.) —

země nádhery alp Julských, Kamnicko-Saviňských, Karavanek a malebných horských údolí, protékajících bystřinami —

země krápníkové báje podzemních jeskyň (Postojenská, Malootocká a j.)

Letní sídla: Bled, Bochyňská Bistřice, Begunje, Dovje, Kamnik, Kráň, Kranjska Gora, Škofja Loka, Toplice a j. v.

Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev

na Kranjskem

(Zemský svaz pro povzbuzení návštěvy cizinců v Kráňsku)

== podává bezplatně informace o cestování a ubytování v Kráňsku. ==

KANCELÁŘ:

Lublaň (Ljubljana) Miklošičeva cesta 10, nádvoří hotelu Lloyd, naproti hotelu Union.

Úřední hodiny: od 3 do 5 odpo. — Dopisuje se česky.

## Kavárna Eisenkoll

Žitná ulice čís. 1. U KARLA IV. Žitná ulice čís. 1

— Středisko sportsmanů. —

Sportovní časopisy. — Plzeňský prazdroj.

## Humpolecké lodny

na obleky turistické a lovecké, jakož i jemné modní látky anglické a brněnské doporučuje v největším výběru a levných cenách při dobré jakosti obchodní dům

**J. Novák,**

Praha, Vodičkova ulice, jediné „u Štajgrů“,  
Kolín, Rubešova ulice.

== Vzorky na požádání franko. ==



## Fotografické přístroje

— všech druhů a velikostí, —

skioptikony, stereoskopická kukátka

a veškeré potřeby za nejlevnější ceny

u výrobce **J. VOJTY**, Smíchov 455.

Filiálka: Ferdinandova třída č. 6., proti české spořitelně.

Tiskem „Unie“ v Praze. — Nákladem českého odboru slov. alp. družstva.

# ALPSKÝ VĚSTNÍK

— ORGÁN —

ČESKÉHO ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA

ALPSKÝ VĚSTNÍK vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červen, červenec, srpen, září, a zasílá se členům českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok 3 K. pro členy klubů turistických 2 K. — Věstník vydává český odbor slov. alpského družstva řízením Dra. Bohuslava Franty na Smíchově, Ferdinandovo nábřeží č. 16. — Dopisy týkající se administrace Alpského Věstníku budtež adresovány: Praha-III., Kampa 513. — Zakládající členové odboru platí 60 korun jednou pro vždy. Skuteční členové platí ročně 6 korun (první rok kromě toho 2 koruny zápisného). Příspěvky zasílají se českému odboru v Praze 1947-11.

ČÍSLO 3.

PROSINEC 1907.

ROČNÍK X.

## Náš památník.

Již delší čas bylo poukazováno k tomu, že sdružení naše by mělo předstoupiti před veřejnost s prací literární, která by snahy a výsledky české práce ve slovanských horách důstojně reprezentovala. Samo sebou se rozumí, že nepřeceňujeme síly své tak, abychom snad pomýšleti mohli na publikace, jaké mohou vydávati mohutné organizace významu, abychom tak řekli světového, které mají k dispozici fondy statistické a počítati mohou se starým přečteným kmenem interestentů, ale přáním naším bylo, odevzdati naši veřejnosti literární dílo, které by vedle vnitřní ceny také zevní úpravou v odborné literatuře zaujalo čestné místo a jméno české také na tomto poli se ctí uplatnilo. Doba, kdy sdružení naše dovršilo první desetiletí svého působení, shledána vhodnou k pokusu takovému, a tak se stalo, že klademe letos na vánoční trh první českou nádhernou publikaci alpistickou.

Obsah knihy skládá se z článků dra. Franty »Úvodní slovo«, J. Čermáka »Huda Polica«, dra. Dvorského »Horská pásma Černé Hory«, prof. dra. Chodounského »Horský sport a zdraví«, dra. Laxy »Skupina Mangartská; Nomenklatura«, dra. Prachenského »Česká chata v Saviňských Alpách« a dra. Vlad. Růžičky »Vzpomínky na Kanin«.

V obrázkové části vyniká — vedle 27 nad míru zdařilých ilustrací textových, vesměs dle originálních snímků spolupracovníků — především 6 nádherných příloh, z nichž čtyři jsou barevné reprodukce obrazů z hor slč. M. Chodounské, jako rovněž barevná reprodukce České chaty s okolím dle originálu p. O. Bubenička a skvostná reprodukce snímku p. dra. Růžičky massivu Više ze Zajzery.

Nemůže býti ovšem naším úkolem, podati kritický rozbor jednotlivých prací, ve spise uveřejněných, ale tolik můžeme bez nemístné skromnosti tvrditi, že publikaci netřeba se obávati kritiky sebe přísnější a že bez rozpaků snéstí může porovnání s obdobnými zjevy literatur jinojazyčných.

Ne veliká objemem, za to tím pečlivější ve výběru toho, co čtenáři podává, celá prodchnuta nadšením a vřelou láskou k horám, za-

ujme knížka zajisté nejen srdce každého, kdo s námi již stejně cítí, nýbrž bude vítána i těm, kdož posud neměli příležitosti kouzlu horskému se oddati. Doufejme proto, že posláni své, posilní naši řady, cele splní. O redakci spisu pečovalo komité, skládající se z dra. Franty, dra. Dvorského a dra. Vl. Růžičky. Cena knihy pro členy snížena byla na 3 K za výtisk brožovaný a na K 4.20 ve skvostné vazbě. Předpokládá se mezi členy odboru zájem všeobecný, rozešle jim výbor novou publikaci. Kdo by si nepřál ji podržeti, račiž zásilku vrátit; rovněž tak učíň, kdo by si přál výměny za exemplář vázaný. Rozumí se samo sebou, že lze odebrati také větší počet výtisků.

L. Mareš.

\*

## Kotliče.

Popisuje Ed. Šittler.

Loučice se loňského roku s milým Jezerem, povzdychli jsme: přes rok nebudeme tu míti již kam chodit. Však jsme za léta prolezli skoro kde jaký kout. A zatím přece jsme letos ještě našli koutek, v němž jsme dosud nebyli, a jenž za to stojí, aby byl poznán. Povím, jak se nám při tom vedlo.

Když jsem vystoupil poprvé na Mlynářské sedlo, byl jsem uchvácen velebnou prostotou našich »podů« více, nežli čímkoliv jiným v Saviňských horách. Hluboká tesknota, jež leží na jich bledé líci, svaté ticho, suverénně tu vládnoucí, zvláště však, že celá přední hrana tohoto nádherného reliefu, obklopeného se tří stran báječně modelovaným rámcem rozeklaných hřebenů, trčí v blankytnou prázdnotu, v nekonečnou, neomezenou dálavu, jejíž taje fantasií lidské zakrývá lehoučká, jako duchová opona mlh z dola po srážech plaše se plazících — to vše ještě dnes, již po tolikáté viděno a vnímáno, neztratilo nic ze své suggestivní síly a vlivu na mne, bláhového sentimentalistu. — A ta Štruca, jak báječně číhá za poslední kulisou tohoto skalního jeviště, přikrčená, jako obrovská hlava nějaké zkamenělé předvěké obludy! — Co as hlídá za svým nárožím! Tam tudy málo kdy přejde noha turistova; tam jsme ještě nebyli — nuže, tam se půjdeme podívat!

Potočník proti plánu našemu neměl námitek. »Dobro, mora biti,« příkvyje a, ferina, otázce naší, zda-li tam kdy šel, jen uhnouti se hledí. Nevadí. Tamo kdes jsou »Kotliče«, pro nás neznámý dosud svět. Však je najdem, a zajdeme se při tom podívat na novou Kamnickou chatu. Umluven tudíž den, uchystán proviant a tarokám v Kazině dána na dva dny s dosti těžkým srdcem výpověď.

Vyšli jsme podvečer z Kazina za auspicií nevalně příznivých do české chaty na nocleh. Několikrát toho dne přehnal se krátká bouřka s lijávcem. Čekali jsme do večera, až se přezene poslední, spoléhajíce, že bude zítra tím lepší počasí. Zatím na Štuljerovu sedlu čekalo nás ještě jedno rázné hromobití s lijákem tak vydatným, že jsme před ním hledali ne právě příjemné útočiště v umouněné salaši pod sedlem. Přechávše bouři vystupovali jsme starou stezkou (německou) k chatě.

a přesvědčili se, že konkurence nikde, ani v horách, není na závalu. Stezka ta je totiž k nepoznání proti dřívějšímu zlepšena.

V noci přihnala se však teprve bouře pravá. Byla to velikolepá podívaná a ještě více poslyšená, již připravila nám máti příroda. Napjatá lana, jež chatu zakotvují, zpívala mi otevřeným okénkem do podkrovní světničky nad kuchyní nejméně desetkrát podrženým vysokým c, k tomu bez přestání v obrovské kotle třeskal hrom a vichřice dula v nebetyčné varhany, toť se ví, že fortissimo a plenissimo, neslychaně velebné akordy. Chatka se chvěla, ba houpala téměř úzkostlivě stějně při tomto úžasném koncertu a naprosto mimořádném slavnostním osvětlení, že jsem pocitoval opravdu jakési matné starosti, jak se to poletí dolů k Ancelhubovi, a již na to pomýšlel, toalettu svou v náležitý pořádek uvést, abych tam dolů přišel, jak se sluší a patří. Ovšem koncert skončil dobře až na to, že celá chata vinou jeho ráno zaspala.

Za to se nám tím lépe stoupalo k Mlynářskému sedlu v čistém a svěžím jitra po bouři. Arcit vystupující páry halily nás i okolí v šerý plášť. Ale s dobrou myslí dali jsme se na pochod přes »pody«, nevidouce arcit než matnou silhouettu svého předchůdce, několik kroků před námi se nořícího v mlhy.

Nevadily mi ty mlhy. K ustálené představě mé o »podech« a jejich tesklivé náladě hodila se mi tato stafáž výborně. Bizarní a roztodivné tvary balvanů a skalisk, vystupujících znenadání kolem nás z temného příšeří, skýtaly nám nezvyklou a velice bohatou i měnivou podívanou. Nestačili jsme — šli jsme tři, s Potočником čtvrtým — tu tomu, tu onomu obrazu se podívat a druh druhovu pozornost brzy na tu, brzy na onu stranu obracet. Cesta byla celkem velice snadná. Bystrý zrak Potočnickův vyznal se dobře ve změti červených, modrých i jiných značek, jež tam ve značném nadbytku kameny pestří, majíce udávati rozličné trasy tu se křižující, zatím však čínice z »podů« za mlhy pravý a myslím, že pro jich ohromné plotnovité srázy nebezpečný labyrint. Až jsme zbujněli. K tomu Potočník vážně připomenul, tak že pořád nebude; brzy že přijde »Sleme«, a tam že mají i dobří turisté co dělat.

Po malé hodince veselého, bezstarostného putování přišli jsme skutečně ke Skyle, již nám Potočník vyhlásil. Mlhy se zatím také zvedly, avšak nerozplynuly, nýbrž nad námi mezi vrcholky se potácely v hustých chumáčích. Slunéčko jich dosud nezmohlo. Stáli jsme pod »Slemenem«. Je to nádherná, dobře 70stupňová, asi 150 m vysoká jednolitá plotna, jež cestu náhle uzavírá. »Tak tudy na horu,« povídá Potočník, a radí »dobro pazit.«\*) A usmíval se tak nějak čtverácky při tom, dobře na čtvrt kola. — Řekne se ovšem lehko: tudy na horu! Než jak, když je plotna zcela hladká, od mlhy kluzká a zjinovatělá, a když jen tu i tam malý polštářik zrádné trávy skýtá nejistý nebo podvodný záchyť. Nezbyvá však, nežli pustiti se do práce, která, čím výše stoupáme, cvikem lehčí se stává.

Jsmo šťastně na hoře na hřebeně věru jako nůž ostrém, jenž podírá s této strany Skutu, vyrůstající v majestátní homoli. Na druhé

\*) t. j. pozor dávat!

straně spouštíme se bez obtíží po drolivém, již ne tak příkrém svahu dolů do druhého bludiště balvanů, dolců, štěrbin a strží, jež tvoří »malé pody«. Pochoutkou, již nám »Sleme« poskytl, rozjaření, hýříme zrovna skákajíce po balvanech a proplétajíce se podivuhodnou touto plání horských zřícenin, až docházíme k hornímu otvoru Turského žlebu. Stojí za to postátí nad touto puklinou, nachýliti ucho a poslouchati, jak naříká a skučí mlha, jež se tu třepí na hrotech skal vzhůru žlebem k nám prudce se derouc.

Dáváme se na pravo na rozeklaný a roztáhlý hřeben Turské hory. Docházíme již na kolikátý vrcholek, myslíce, to že je vlastní vrchol; zářím se před námi vynořuje z husté mlhy ihned nový, ještě vyšší, k němuž bez meškání spějeme. Tak mjíme i kamennou pyramidku, již, kdo stavěl, také na pravý vrchol nepostavil, až konečně docházíme na vrcholek, s něhož již neviděti nad námi nic. Jsme tedy na vrcholu. Usedáme k zasloužené snídani.

Poněvadž pro tvrdošijnost mlhy nemáme, nač bychom se dívali, kujeme další plány. Poměrně velmi rychlý výstup na vrchol náš svádí mne, abych učinil návrh »spurtnout« pochod náš tak, abychom ještě dnes vrátili se z Kamnického sedla domů k opuštěným tarokům. Usuzujeme jednomyslně, že sestup s Turské hory přes Kotličce nebude skytati větších obtíží nežli dosavadní výstup, a že tudíž dorazíme lehce k obědu do Kamnické chaty, odtud pak návrat do Jezera téhož ještě dne provedeme. Ptáme se Potočnicka na poměry cesty. Dobrý ten muž se však kroutí, že neví, to že sotva »bo šlo«;\*) že tu šel jen jednou před mnohými lety a sice nahoru. Dáváme se tudíž místo disputace raději na pochod. Nevidíme značek. Neblahá mlha jakoby schválně sem k nám odevšad se valila. Je teplo, cítíme, že pod námi koupá se vše ve zlaté sluneční záři; jen my jsme tu jako v zajetí. Orientovati se proto nemožno. Rozcházíme se značky hledat. Konečně nacházíme prvou. Je ukryta pod balvanem, doleji stejně tak i druhá, třetí. Je patrné, že značkování vede jen ze zdola, a že nám dá při nešťastné dnešní mlze mnoho práce, značek se nechybiti.

Sestupujeme tedy, arcit' pomalu, po vrcholovém svahu. Avšak ne dlouho. Náhle stojíme nade strží strašně rozervanou a příkrou, do níž značky nás vedou. »Jakže?« volá své emfatické heslo dr. F. To znamenalo: tady že to má jít dolů, to že má býti cesta pro solidního turistu, jenž chce ještě dnes dojít do Kazína k tarokům?! Ptáme se Potočnicka, má-li »štrik«. Tot' se ví, že nemá; myslil, že ho třeba nebude. Než kdo by se dal hned na prvý ráz zastrašiti? Spouštíme se s náležitou opatrností do strže a shledáváme, že značka nás vede smělým traversem pod převislou věží na druhé straně ze strže ven. Chutě objímáme pevnou skálu, přemýkáme se za věž a stojíme nad — kolmým srázem, spadajícím v hlubinu Mrzlého dola nad Okrešlem. Značky tu nikde nevidět. Není tu patrně jiného východu, nežli vysoukati se na protější hřeben, jenž nám ochotně nabízí prostornou římsu, asi tři metry nad našimi hlavami. Pomocí »piklů« a ramene pomáháme Potočnickovi na ni. Tam je vskutku další značka. Tedy s chutí nahoru. Pomáháme

\*) t. j. sotva půjde.

si, nemajíce provazu, nahoře i dole. Poslednímu na pomoc sestupuje ochotný Potočnick a sám, drže se mého »piklu«, vymrštjuje se potom křepce za námi. V tom však naráží tlumokem na skálu, kabát se mu zachycuje za nějaký hrot, obrací, a třesk — velikým obloukem letí z jeho kapsy dosti objemný skleněný »placák« s cvičkem, jež si, čtverák, ačkoliv jsme při obstarávání proviantu i na něj upřímně počítali, za našimi zády opatřil, dolů do strže a tragicky hyne mezi skalami, on i drahocenný věru ve zdejších výšinách jeho obsah. Tak vida: »štrika« vzít, to by byla zbytečná přítěž, a cvička — —! Ted' jsme se zas my šibalsky usmívali, také tak nějak na čtvrt kola.

Římsa nás vyvedla šťastně na travnatý svah nad Mrzlým dolem, po němž nějakých 100 m hbitě sestupujeme na pokraj kolmých srázů. Musíme se — shledávajíce pracně stále značky shora v mlze téměř neviditelné — uchýliti na pravo, na rozervanou hranu skalního pilíře, spadajícího rovnou směrem k bývalé chatě okrešelské. Tu však čeká nás leckteré poměrně bravurní lezecké číslo. Skála tvoří kolmý stupeň. Co pod ním, prozatím pro mlhu nevidět. Lepce na jeho stěně musíme se ve vzduchu obrátiti na podpatku v levo, abychom se dostali k malému komínku a jím sestoupili. Věc není dvakrát příjemná, poněvadž pod námi terrain vůbec mizí; zmíněný stupeň je totiž vlastně převislý balvan, jenž vyniká arkýřovitě nad srázem ze stěny. Komín svádí nás nehluboko pod převisem ku přirozené studni kolmé, asi 4 m hluboké, v koutě stěny sněhem vyhlodané, při jejímž dně malé okénko nám umožňuje další cestu. S chutí přemáháme tento věru pikantní a řídký kousek horské práce, abychom potom po silně exponovaných, drolivých a místy mlhou na bláto rozmoklých římsách a srázích traversovali — asi v polovině výšky celé hory — definitivně na východní stranu Turské hory a nastoupili tak směr ke Kotličím.

Ani zde však nenašli jsme terrain lehčí. Z daleka patrná červená skála je zvětralá tak, že jen s největší opatrností, majíce pod sebou propast, která Turskou horu od Brany dělí, používáme nepatrných římsiček a sutkových stupňů, travou prorostlých, abychom se dostali k nejtěžšímu místu tury — ke Kotličím samým.

Soudíce dle příbuzného slova českého, čekali jsme, že v Kotličích najdeme kotlinový nějaký krasový, zcela krotký útvar. Přiznám se, že jsme tu žádných zvláštních lezeckých obtíží nečekali. Zatím nás Potočnick zpravil, Kotličemi že slovou divoké hřebeny mezi kotlinami, spojivci Branu s Turskou horou, jež prý jsou »prekrasne«, a abychom jeho češtině dobře rozuměli, přidal, ty že zná, ty že jsou »neco fajz«. Konečně se přiznal, že nad Kotličí výše ještě nikdy nebyl; kdysi dávno, ještě jako »fant« (mladík) že byl na Kotličce poslán při lovu, aby bránil kamzíkům tamtudy upláchnouti.

A Kotličce jsou opravdu »něco krásného«. Pamatuji-li se dobře — mlha totiž přes hřebeny jejich tím divěji se zase honila a překážela tudíž ve správné orientaci — tvoří hřeben jejich dva od sebe zřejmě oddělené stupně, oba poseté po celé délce jakoby obrovskými ostny — vížkami nejpodivnějších tvarů. Snh a déšť do soutěsky jejich s hroznou zuřivostí peroucí stále víc rozhlašuje tenkou stěnu této skalní převlaky, z níž věžovitě zuby nyní trčí jako prchající nachýlené strašidelné po-

stavy obrovských rozměrů, choulící se v šat divného kroje. Stál jsem se zatajeným dechem nad těmi příšernými postavami, maje zřetelný dojem, jakoby před něčím mocným o závod s mlhami ubíhaly, rvouce z jejich cárů celé kusy a kolem hlav svých si je ovíjejíce, aby se v nich skryly. A na stěnách kolem svištěl průvan a šelestily mlhové vločky jako když někdo z nitra skal zlumeně strašidelně báchory šepotá. — Jak jsme litovali všichni, že nemáme s sebou fotografické kamery —; tento příšerně krásný náladový obrázek sotva kdy se nám již naskytne.

Než zpět do střízlivého světa brzy nás zavolala záhada, jak se dostaneme dále. Po hřebenu místa leda pro ptáka, pod námi stěna kotlovitě vybroušená, vymydlená, vyleštěná, bez viditelného stupu nebo záchyty. Krčíme se, nemajíce kam usednout, abychom obuli krpce. Potočník, nemaje jich, dělá toaletu na boso. Půjde pryč >cesty pohledat<. Přilepuje se na hladkou skálu a více sjíždí, nežli sestupuje do šera mlh dole v kotli pod námi se vařících a mizí nám v nich. Vedle sebe postřehuji malou stopu lidského zoufalství. Kolem rozpukaného skalního hrotu ovinul kterýs nebožec, jenž před námi tu kdysi putuje, také nevěděl, kudy kam, dvojnásobnou smyčku motouzu, aby jinému kusu dvojnásobného motouzu, jí provléknutému, svěřil svůj život, nehledě k tomu, že kámen sám jen tak tak na místě svém se držel. Sešel však asi šťastně; nenašli jsme tam žádné obrazové tabulky, jež by cos o nějakém »ponesrečenci«<sup>\*)</sup> zvěstovala.

Doufáme, že i náš Potočník patrně šťastně sestoupil. Kročejuť bosých jeho nohou ovšem neslyšime. Co asi kde kutí? — Hola! — Pod námi v kotli jakás obrovská ruka zamíchala mlhami. Ty se poněkud zvedly a na dně kotle uviděli jsme matné obrysy jakéhos tvora, sehnutého nad tlumokem, jak z něho právě něco vytahuje, k ústům nahýbá — že to někdo upíjí Potočnickův podíl na cvičku, v náhradu za nahoře zahubený placák! Či je to snad nějaká fata morgana? Ostatně dle pravdy a práva budiž vyznáno: v turistickém zápalu ani jsme nepozorovali, že nás sestup stál již skoro tři hodiny perné práce. Patrně jsme si něco nad obyčejnou trassu přidali. My nepocítovali ve vlhkém mlhovém ovzduší žízně a nás také netrápila výčitkami tragická záhada žádného placáku. Proto jsme upřímně přikývli tomu zjevu tam dole, chovajíce jen zbožné přání, aby i na nás něco zbylo. Naším tlumeným smíchem asi upozorněn vrátil se k nám Potočník a — usmíval se čiperně, tentokrát dobře na půl kola.

Dali jsme se na pochod dolů. Příjemný nebyl. Provaz by se tu byl nádherně osvědčil a také ke značné úspoře času přispěl. Než přece jsme našli tu a tam záchyt, jenž nám pomohl za osvědčeného hesla »opatrně a pomalu«<sup>\*)</sup> sejít až k nejnižšímu ostrému sedlisku Kotličů, kde markacie, přímo pokračujíc, od naší tury odbočovala k Uršičovi. My dali jsme se však na sever dolů do rozedrané strže, nad níž jsme svoje krkolomné umění dnes provozovali, přemohli všechny nám tu ještě překážející mokravé plotny, z malého sněhového políčka se osvěžili a obuvše zase poctivé své boty, po ssutkách rázně sjeli k »silnici«, kterou S. P. D. vylámalo ve skalách, Kamnické sedlo nesoucích. Tam jsme

\*) t. j. o něčím úrazu.

nejprve spravedlivě se vespolek rozdělili o to, co nám fata morgana na Kotličích nevypila a po řádně konané radě válečné rozhodli: Branu ponecháme na zítřek (mělit jsme mezi sebou lehkého »ponesrečence«, jenž kolenem svým pokusil se poněkud nad potřebu horlivě skalní hranu nějakou obměkčít — arcit s výsledkem opačným —) a půjdeme se raději do nové chaty napít, najíst a vyspat. Na ostatek zbude čas zítřka. Potočník prohlásiv, že ho na Braně již nepotřebujeme — dal se »nazaj«<sup>\*)</sup> přes Saviňské sedlo, a my s tourou i dřenicí jak náleží spokojeni nahoru na sedlo. Slunéčko zatím nad mlhami vyhrálo a snažilo se nám upřímně nahraditi, oč nás z jeho vroucnosti připravily mlhy. Ký div, že když jsme přišli na doslech k chatě, odpověděl jsem vítajícím nás hospodářům místo všeho energickým zavoláním: »Imate pivo?« A měli a dobré. Teď jsme my se zase smáli, dobře na půl kola, litujíce upřímně chudáka Potočnicka, jenž peče se po cestě stonásob asi litoval svého »zgubeného«<sup>\*\*)</sup> cvička.

A když jsme druhý den veseli a zdraví, nakochavše se dosyta rozkošné vyhlídky z Brany a marně si hlav nalámavše, kudy že jsme to vlastně včera chodili, vrátili se Žrelem domů — tu jsme se teprve rozveselili na celé kolo. Přišliť zatím do Kazina slovinští bratři pěvci z Mariboru. Jadrné i krásné jejich zpěvy, výborně přednášené, rozproudivly v nás umdlenou krev, neméně nežli švižný cviček gospoda Muria. — Škoda že při tom nebyl Potočník! Myslím, i on by se byl rozesmál také na celé kolo, a Kotliče byly by zcela vyrovnány!

\*

## K u k.

(Dokončení.)

S radostí vítali jsme okamžik, kdy vstupovali jsme do druhého komínu. Ale ani ten nebyl bez vady. Horní jeho konec tvořen byl zvětřelou převalou výdutí — a tak musili jsme znovu ven v pravo do stěny. Že to nebyla jen obyčejná stěna, bylo zřejmo z toho, že sám Komac — který dosud ve svých cvočky pobitých botách lezl jako moucha, bez valných ohledů kudy — nejvyšší její stupeň dlouho pečlivě obhlížel, ale nelezl. Po chvíli rozmýšlení hodil nad stupeň, nad nímž se zdála tajiti jakási terrassa, svoji sekyrku a opustil nás, aby se pokusil jinudy. Vrátil se stěnou do komínu zpět a oklikou po protějšíh jeho boku dostal se po nějaké době nad nás, pomoci rezervního lana vytáhl k sobě provaz, který pojil zbylé členy naší partie, a pak již dostali jsme se přes ošemetný »skok«<sup>\*)</sup> i kdybychom byli nechtěli.

Nad stupněm nebyla sice terrassa, jak se nám z dola zdálo, ale přece jen terrain mnohem schůdnější; skalní plotny, kryté tříští, mírně skloněné, vedly nás dále vzhůru a po chvíli již zaběhal se před námi mezi temnými silhouetami skal zářez, vyplněný mlhami. Jsme na hřebeni (1.15 hod.). Bez odpočinku pouštíme se ze zářezu přes hladké plotny na úzký hřeben. Několik metrů bylo nám přáno těšiti se z ví-

\*) t. j. nazpět.

\*\*\*) t. j. ztraceného.

těžného postupu; pak hřeben končil jako když utne a před námi, pod námi — vůbec všude zela hluchá prázdň šerých mlh, z nichž vyčuhoval pouze temný stín skaliny, po níž jsme se sem dostali. Obraceli jsme se nazpět skoro s obavami, že mlhy za námi skálu pohltily skutečně, nejen zdánlivě, a že zůstaneme zakleti na kuse úzkého hřebene v oblacích. Ale mlhy přece jen vždy zase vracely zraku to, co mu před okamžikem ještě skrývaly. Za chvíli opouštíme znovu zářez ve hřebeni, ale teď již ne rovně v před, nýbrž obmyslně oklikou nad Vraty. Po hladkých plotnách, vysunutých ošemetně dolním koncem do mlh — tak že nevidíme, co nás pod nimi čeká, kdybychom chtěli spadnouti — a skloněných jako poctivá střecha kteréhokoliv z pražských činžáků, posunujeme se zvolna, nejprve dolů, pak napříč v pravo, směrem, kde tají se kdesi v mlhách vrchol Kuka. Pohybujeme se po hladké »střeše« Kuka zvolna, eufemisticky řečeno v »posách pokorných« a nechápeme, jak si vysvětliti, že Komac s lanem v jedné a sekyrkou v druhé ruce jde za námi zpřímá, jako po silnici. Věž jsme šťastně obešli, jsme zase na hřebeni; plotny jsou zde spádnější. Držice se rukama za ostrý okraj hřebene šoupeme se zcela po vzoru počestných mistrů cechu pokrývačského po hladké skalní desce v před. Ale ne daleko. Strmý sloup, hladký a beznadějný vyrostl před námi z mlhy, a pokud lze dohlédnouti, není vyhnutí. Krátká porada skončila jednomyslným prokletím mlh — jsmet zajisté již velice blízko vrcholu a nyní pro husté mlhy nevidíme, jak a kudy se vyhnouti překážce — a odhlasování návratu k sedlisku. V 1:45 hod. obracíme se podruhé nazpět.

O 2. hod. dosunuli jsme se zase na sedélko, do kterého jsme vyšli ze severní stěny. Usedáme k nové poradě, neboť nemáme valné chuti k návratu touže cestou, kudy jsme se sem dostali, zejména když bezpečně vím, že na straně Vratské zasahá vysoko pod vrchol Kuka ssutkový kout. Ze zoufalství pouštíme se do proviantu v beznadějném doufání, že zatím, než se posílíme, snad mlhy seřídnou nebo sejdou. Při tom sondovali jsme jakost terrainu pod sebou na vratské straně vrháním kamenů; ale dle malého počtu nárazů na skály dalo se souditi na velice strmý sráz, ba skoro stěny. Konečně rozhodli jsme se pro kompromisní návrh, daný Komacem, že bude nejlépe, půjdeme-li podél hřebene směrem k širokému sedlu, jež jsme již dopoledne pozorovali a brali v úvahu při traže výstupu, totiž směrem k zákoutí »Pri mužikih«; dostaneme-li se až tam, znám potom cestu do Vrat zcela dobře. Ale po dlouhém lezení nahoru dolů ve vratkém terrainu zvětralých skal nad neznámými, neviditelnými propastmi, zarazil nám další postup komín, jenž, jak Komac jej ohledal, vyústil do stěn a mlh. S těžkým srdcem, jemuž jsme hleděli ulevovati kletbami v superlativech, škrabali jsme se hustými mlhami zase, už po třetí, zpět do sedliska. Když i sondování, obvyklým způsobem systematicky prováděné po celou zpáteční cestu, neposkytovalo sluchu nijakých uspokojivých znamení o možnosti přímého sestupu, došlo konečně k tomu, do čeho se nám tak velice nechtělo: zase zpět severní stěnou tam, odkud jsme přišli.

O 1/2 4. hod. začal náš ústup, poměrně dosti rychlý, neboť do tmy zbývají nám pouze čtyři hodiny. Nejprve sešli jsme ssutí a skalami až

nad horní komín. Abychom se nezdržovali tak, jako při výstupu, žene nás Komac jednoho za druhým, ovšem na laně, přes převis do komína, vlastně přes okraj pevné skály do neviditelné propasti. Skoro jej máme v podezření, že bohaprázdne doufá, spadneme-li, že hustými mlhami se nám nepodaří proletět. A tak lezeme přes možné, nemožné, jen hezky rychle dolů. Dole, pod komínem, musilo se na chvíli do stěny; brzy však je pod námi druhý, spodní komín, jímž jsme při výstupu prolezli pouze z polovice. Teď zas Komac velí do komína. P. dr. F. první, na celé délce lana (25 m) pouští se do této perné varianty; Komac povoluje lano dle toho, jak mu udává lezec (ježž není viděti) a zpívá si k tomu žalostnou notou: »Noč bo nas iméla, noč bo nás iméla — (noc nás překvapí). Za chvíli došla řada na mne, abych okusil slastí komína, jenž v horní polovině vykazuje se řadou míst, přes něž by se obyčejný smrtelník bez zabezpečení lanem nesměl odvážiti. Plných 7 minut trvalo — jak odpočítal čas šťastnější společník, jenž už byl dole — než jsme se na úpatí komína sešli; zaměnili jsme zase krpce botami, Komac zatím slezl za námi a teď šlo se kvapným tempem, stále, bez úvah a dlouhých řečí, zcela v intencích jistého, nedávno velice oblíbeného »pražského národního« pořekadla. Komac vřadu staral se, aby žádný z nás samým spěchem neupadl, ale při tom vždy ještě měl dosti času, aby diktoval nejnižší jdoucímu cestu, abychom »nezaběhli«. Na kosodřevinovém pilíři dostali jsme se ven z mlh. Doleji avnikli jsme přes skalní stupeň do ssutkového žlebu, kde jsme byli před sedmi hodinami, o 1/2 11. dopoledne; teď hučí z daleka tovární píšťaly — snad jeseňické — oznamující šestou hodinu večerní. V 6:10 hod. odkládáme lano, jež nás dosud pojilo, a kvapíme ssutkami bystře v před. Ale ještě nejsme ze stěn venku: žlebem vyhnuli jsme se sice nepřijemnostem spodní části pilíře, ale za to dostali jsme se nad vysoký stupeň, vodou ohlazený. Pod protější stěnou zařezala se vodní rýha dosti hluboko do skály; místo vodopádů a kaskád, jež občasné tudy protékají, kvapíme v spěchu my, užívající na strmějších »skocích« lana, tím rychleji, že v rokli nad námi rachotí právě pád kamení.

Kráčce po 7 hod. jsme na ssutkách, které již nejsou nijakou překážkou od údolí odděleny. Zaměřujeme bez odkladu k nejbližším výběžkům vegetace, kde v šeru mezi stromy vábí nás stezička. Sledujeme ji pečlivě při rychlém pochodu; je to táž, kterou jsme z rána v závěru údolí opustili. Tmí se rapidně. Z lesa pod námi ozývají se zvuky, podobné štěkotu psa; to srny »upíjo«, vysvětluje Komac, v tomto ohledu jako pytlák kompetentní osoba. Na obloze rozhořívají se hvězdy. Na náplavech v závěru údolí zahalila nás tma; stěží rozeznáváme před sebou stezičku na několik kroků. Netrvá dlouho a stezička mění se ve vozovou cestu; soumrak však zhoustl tak dalece, že již není viděti ani na krok. Rozsvěcujeme svítilnu — při tomto úkonu vyplašili jsme tetřeva — a při plameni svíčky sledujeme ostré serpentiny lesní cesty trpělivě, v radosti, že jsme unikli nepřijemnostem bivouaku v stěnách Kuka. Ani mohutné barrikády klad, nakupené dole přes cestu do výše několika metrů, jež jsme musili přelézati v svitu svítilny s nebezpečím zdravých nohou, nezkalily naši růžovou náladu. V 8:10 hod. večer vyšli jsme na silnici »pri vachtarcu«. Na východě v Sávském údolí, nad Moj-

stranou, stála bleďá deska měsíce; shasli jsme svítlnu a v záři luny dokončili jsme pochod do Kranjske Gory, kam jsme se dostali po  $\frac{1}{2}$  10. hod. večerní, po tuře skoro osmnáctihodinové, na které nedopřáli jsme si odpočinku celkem ani půl druhé hodiny. Byli jsme však plně spokojeni tím, že — byť jsme se na vrchol Kuka z Beleh potoka nedostali — aspoň jsme pronikli jeho severní stěnou a přese všechny obtíže se ve zdraví zas vrátili.

\*

## Ze Slovanských Alp.

**Z Jezera.** Dle zpráv, které jsme tyto dny obdrželi, jest údolí jezerské dosud prosto sněhu; ba i na nejvyšších horách je sněhu málo. V dolině samé je citelný mráz a mlhavé, nepříjemné počasí. Na české chatě vše v dobrém pořádku.

**Na nové mapě Saviňských Alp a Karavanek** v měřítku 1:50.000 pracuje se ve vojenském zeměpisném ústavě. Bude provedena tak, jako mapa západní části Julských Alp, která byla letos vydána a o níž zmínili jsme se v listopadovém čísle »Alpského Věstníku«. Bude tedy také přehlednější a správnější, než dosavadní štábní mapa v měřítku 1:75.000, která dnes je zastaralá. Kdyby nebylo nové této mapy v měřítku 1:50.000, musili bychom hodně dlouho čekat na vydání štábní mapy v měřítku 1:75.000, neboť ta má se prodávati teprve tehdy, až stará, pomalu nepotřebná mapa bude úplně vyprodána.

**Nejkratší sestup s Dolce** (mezi Grintovcem a Kočnou) k Suhadolnikovi jest opatřen značkami stěží již rozeznatelnými; pro ty však, kdož nechtějí na Zoisovu chatu, jest velmi výhodný. Na rozcestí ponecháme všechny dobře značené stezky (k chatě Frischaufově a Zoisově) v levo a držíme se zašlých karmínových značek, které travami a zkrasovělými plotnami vedou do šterkové strže. Hezky hluboko dostaneme se v levo pod stěnami na dlouhý, travnatý svah, který však ústí do prázdna. Proto nejdeme až na jeho konec, nýbrž pustíme se v pravo přes ssutkovou řeku do srážného lesa, jím dolů do strmých trav, zase však ne až na jich konec, nýbrž v levo do strže, která ústí již do ssutek v závěru údolí Suhadolnikova.

**Výstup z Matkovy Doliny (Jezeriatal) na Mrzlou Goru** byl označen železnokapelskou sekcí rakouského klubu turistů. Až k závěru doliny vede pěkná stezka. O dostoupení Mrzle Gory tímto směrem doví se čtenář více v příštím čísle »Alpského Věstníku«.

**Koritnické údolí** zůstalo vzdor všem snahám akademického kroužku pro letošek zase bez turistické chaty, tak dlouho již slibované a připravované. Stavitel Škvarca z Cerčna, s kterým uzavřena pevná smlouva a který přijal závědek, zklamal naprosto důvěru v něho kladenou a pod rozmanitými záminkami prodlužoval splnění povinnosti. Soudnímu zakročení dovedl se vyhnouti tím, že několik dní pracoval, dociliv však odvolání žaloby, opětně díla zanechal. Nepěkným tímto jednáním uveden akademický kroužek do trapných rozpaků, neboť vnitřní zařízení chaty, opatřené obětavou ochotou dam českého odboru za vedení pí. Pra-

chenské a sl. Chodounské, leží již od počátku leta v Tolmině. Výbor českého odboru jakožto zákonný zástupce jmění akademického kroužku vydal plnomocenství dru. Gruntarovi v Tolmině k provedení žaloby; třeba však doznati, že jen neradi saháme k tomuto krajnímu prostředku, neboť naším účelem je pracovati ve prospěch slovinského lidu a ne se s ním souditi. Se strany kroužku učiněn bude ještě pokus vyříditi záležitost tu smírně a to rozvázáním smlouvy se Škvarcou, kdyby však on na podmínky kladené nepřistoupil, dojde přece jen k processu. Zájmy slovinského alpského družstva utrpí stálým odkládáním podniků v Koritnici nemálo.

**O nových mapách Julských Alp**, vydaných generalním štábem, napsal do posledního čísla loňského ročníku »Alpského Věstníku« důkladný věcný článek p. Jiří Čermák, oceniv značně přednosti i nedostatky map. — Ve 3. čísle Sborníku české společnosti zeměvědně uveřejňují Dr. V. Dvorský a J. Čermák články o těchto mapách. Dr. Dvorský uznává, že zobrazení terrainu v nových mapách znamená nesmírný pokrok proti staršímu zpracování, a že v území vysokých hor stěží byla by možná přesnost ještě větší při měřítku 1:75.000, avšak pádnými důvody dokazuje, že v názvosloví jsou nové mapy krokem zpět. Připomíná právem, že slovinská intelligence má se ujmouti prací názvoslovných a že schopných k tomu je dnes dosti. »Dosavad« — praví — »všecko, co pro slovinské hory po té stránce dosud vykonáno, pochází z české strany, a tu není možno popírati, že při nejlepší vůli a zajisté mnohem lepší znalosti slovinského jazyku, než jakou se může vykázati kterýkoliv německý badatel\* — přece jenom nejsme docela povoláni.« — Jiří Čermák uvádí, že dosavadní mapy nemohly býti přesné a důkladné, ježto byly zpracovány rychle, a že teprve r. 1895 začíná nové, důkladné a svědomité zpracování speciálních map. Připomíná, že nové mapy Julských Alp byly pořizeny moderní methodou fotogrammetrickou, vhodnou zejména pro terrain vysokých hor. První pokusy touto methodou podniknuty v Tatrách, pak v horstvu Kaninském v deštivém létě 1896, čím arcí výsledky poněkud utrpěly. Za to později právě v Julských Alpách byly výsledky výborné. Ráz skupiny této a správnost v obrazení terrainu byly vystiženy znamenitě. Zejména poukazuje I. Čermák k tomu, jak v severním hřebenu razorském, vybíhajícímu do Posávi (Škrlatica), nynější mapa podává názor zcela odlišný od předešlé.

**Příliv turistů** do míst otevřených intensivní dopravě novými drahami jest velmi patrný. Hostince v Tolmině, Sv. Luciji, Bochyňské Bystřici byly v letní saisoně přeplněny, také letních hostů přibýlo v místech, kde jindy nebývali, tak v Bovci, Tolmině, Kanálu, Čepovanech a jinde.

**Špik u Kranjské Gory** dostoupen byl drem Kugym dle posledního čísla »Alpi Giulie« se severní strany. Známy vůdce Pečar z Kranjské Gory vedl dra. Kugyho, který líčí výstup jako značně těžký.

**Výstup z Bledu na Triglav** stal se pohodlnějším. Jak sděluje, šl. Pavich ve 22. čísle letošní »Österreichische Touristen-Zeitung«, byla

\*) jichž nomenklatury, namnoze nesprávné, bylo použito v nových mapách. (Red.)

koncem srpna 1907 dokončena stavba silnice, kterou dalo ministerstvo orby vystavěti krásnými lesy z Krnice k Mrzlemu Studenci a jež vede mírně po svazích Pokluky přes Zaternik, tak že velmi dobře dá se užití povozu. Od Mrzleho Studence mohou pohodlnější turisté jeti až k Rudnopolji, odkud za 4—5 hodin dobře dostanou se na kredarickou chatu.

**Z Trenty na Prisojnik** otevřena bude příštím letem nová stezka Slov. Plan. družstva po jižním svahu Prisojnika, které bude moci býti použito také na Razor. Stezka vedena je ve skále a je zabezpečena. Plan. Vestník.

**Società Alpina delle Giulie** uspořádala po poslední valné schůzi členský výlet do Julských Alp, a sice na Neveu a Kanin (15 členů), na Montáš (16 členů).

**V letošním příznivém podzimu** bylo možno konati dlouho ještě v říjnu všechny tury horské v jižních Alpách. Sněh zmizel i se skal, které stále bývají jím pokryty. Před koncem října v Julských Alpách jediný Triglav měl sněhový poprašek. Listnaté lesy na stránkách horských byly letos ještě v té době neobyčejně krásně zbarveny.

**Ve Štýrském Hradci založen byl spolek Adria**, který se bude starati o návštěvu slovanských hor v Dalmacii! Když bylo založeno Slov. Plan. Družstvo pro povznesení turistiky ve slovanských Alpách, a zvláště když přidružili jsme se k družstvu my, bylo a vlastně stále je hlásáno německými listy a spolky, že kazíme mír v horách. A nyní utvoří se nové německé družstvo pro slovanské hory. Jsme žádostivi, co tomu řeknou Chorvaté. Je zřejmo, jak stále obepínají Němci slovanské země různými institucemi; dnes již mnoho starají se o to, aby do svých rukou dostali turistiku v Dalmacii, Bosně a Hercegovině.

\*

## Literatura.

Nicolò Cobol: »Alpi Giulie«, Trieste 1907, 8°, str. 280, cena 3 K.

Příčiněním terstské »Società Alpina delle Giulie« vydána byla souborně Cobolova práce, jež vycházela po částech od r. 1904 v časopise spolku toho, zvaném »Alpi Giulie« pod názvem: »Sull' orografia delle Giulie Alpine«. V úvodě tohoto souborného vydání, poněkud pozměněného a doplněného, označuje autor cíl své práce: zpracovati dějiny alpismu ve výtčeném území a při tom podati přehled jeho poměrů geologických, hydrologických, floristických a rozčlenění orografického. Co se týče této části, omezuje se na pouhý stručný popis, v kterém nám podává z orografie a hydrografie asi tolik, kolik poví zkušenému na prvý pohled dobrá mapa, z flory vyjmenováno několik konstatovaných specií, geologie odbyta několika slovy, aniž naznačen vliv struktury horstva na jeho relief; klima, tak důležitý faktor v modelaci hor, pominuto mlčením. Hlavní část práce věnována jest dějinám alpismu na území Julských Alp po způsobu známého díla Richtrova: »Die Erschliessung der Ostalpen«. Základem autorovi jest stat dra. J. Kugyho:

»Die Julischen Alpen« ve zmíněném díle Richtrově; doplnil ji výstupy, nověji provedenými jednotlivými členy »Soc. alp. d. Giulie«, pokud zvěděl i některými novějšími výstupy německých turistů (Leuchse, Schulze, Domeniga, Reinla a j.) a opatřil hojnými citáty. O nepřesné znalosti svědčí zmínka o Martulku: »Štítý, obkličující úval Martulku (Martulik Graben!)... nemají historie alpistické; ... zmínky zasluhují Kuhova (! = Kuk), dostoupená r. 1880 dovjeským (. di Lengenfeld!) farářem Azmonem (!), již lze dostoupiti za 4½ hod.; Dovški Križ (»Lengenfeld der Kriz«!), prvně dostoupený p. Hjalmarem Arlbergem ze Stockholmu; Ponica; Špik, krásný, strmý vrchol, dosažitelný z Kranjské Gory za 4½ hod. (!) a F. Palica (!!).«

Slova tato přijata jsou téměř beze změny ze zmíněné Kugyho stati v díle »Erschliessung«, vydaném před třinácti lety (1894!). Kdyby p. Cobol byl ovládal příslušnou literaturu a měl náležitě znalosti místní, byl by musil údaje tyto korigovati a doplniti: že Arlberg vystoupil de facto prvý na Širokou Peč, nikoli na Dovški Križ, dále že Dovški Križ byl prvně zdolán r. 1897 drem Kugym (a to pouze jižnější ze dvou jeho zcela samostatných vrcholů), dále že dnes rozřešeny byly již tři směry výstupů z nitra Martulku na vrcholy a hřebeny okolní, jak českým čtenářům známo z »A. V.« a cizím z »Mitteil. des D.-Ö. Alpenvereins« atd. Vedle historie výstupů místy popisuje Cobol i směr a délku cesty, překlívá hory neslýchanými vlašskými jmény (Monte degli Avoltoi = Kanjavec, Monte Carbone = Vohu (!!!), atd.). Mapky, jež připojuje k jednotlivým statím, jsou dnes — po novém zpracování a vydání spec. mapy rak. voj. geogr. ústavu pro toto území — zastaralé, pracované na základě map spec. starého vydání z r. 1881 a mapky dra. Kugyho z r. 1883; rovněž nesprávná výšková udání prozrazují, že autor nové mapy spec. 1:75.000, vydané r. 1906 si nepovšiml. Slovanská literatura o Julských Alpách, vykazující právě v posledním desetiletí velice pozoruhodné práce, jichž nezbytně potřebuje ten, kdo píše o Julských Alpách a činí nárok na důkladnost, zůstala autorovi úplně asi neznámou.

Vnější úprava knihy jest úhledná, množství pěkných reprodukcí dodává knize ceny. Obálku zdobí skizza Hude Police (Montasia), rázovitě formy hory té, jakou jeví nám při pohledu z údolí Dogny.

č.

\*

## Různé.

Italský průvodce po karnských Alpách (Guida della Carnia) od G. Marinelli vyšel ve druhém vydání u G. B. Cianioho v Tolmezzu s četnými krásnými ilustracemi a výbornou mapou v měřítku 1:100.000. Je to průvodce velmi podrobný a sepsaný od výtečného znalce karnských Alp.

Knihovna něm. rak. alp. spolku má 13.066 svazků, 6 atlantů, 2092 map, 523 panoramat a 9618 obrazů.

Švýcarský alpský klub zamýšlel jmenovati čestným členem W. A. B. Coolidge, vynikajícího spisovatele a turistu alpského. Na schůzi delegátů odborů, která byla konána den před valnou hromadou, vedena byla nechtutná debata o tomto jmenování, proti němuž byly některé sekce, ježto Coolidge vystoupil z klubu pro neshody, jaké se vyskytly při vydání průvodce po Urnských Al-

pách. 54 delegátů vyslovilo se pro návrh bernské sekce, jmenovati Coolidge čestným členem, 54 proti. Předseda rozhodl pro návrh sekce. Se zřetelem k tomuto výsledku hlasování upustila na valné hromadě bernská sekce od svého návrhu. — Muž významu Coolidgeova nebyl uznán hodným, aby stal se čestným členem spolku, pro jehož účely tolik vykonal, a ještě k tomu o věci rozpředla se debata pro něj samého i pro klub nejméně nepřijemná.

Horší vůdcové ve Švýcarsku jsou stále ve mnohých kantonech protežováni vládami kantonalními více, než je třeba. Již z našich zpráv, uveřejněných v různých ročnících, seznali čtenáři, že švýcarský alpský klub má s vůdci mnoho potíží a že nedostává se mu mnohdy dostatečné ochrany, aby turisty chránil před vykořisťováním. Těžce vymáhá si klub správnější úpravu sazeb vůdcovských v jednotlivých kantonech. Má letos zase výsledky dobré, avšak přece zase právě letos vymohli si vůdci v bernském Oberlandu výnos vlády, dle něhož nesmí bez oprávněného vůdce nosič sám provázeti turistu. V mnohých případech je to správné, avšak turisté, kteří nechtějí býti voděni horským vůdcem — a těch je dnes velké procento — musejí si nésti sami těžké břímě. Nemohou je svěřiti nosičovi, který třeba mnohokrátě turu konal.

Elektrická tramway k vrcholu Mont Blancu. Po různých projektech má býti zřízena nyní elektrická dráha z lázni Saint Gervais na Aiguille du Goûter (3840 m) jako první část trati na vrchol Mont Blancu. Koncesse jest udělena a s pracemi začne prý se brzy. Ze Saint Gervais povede trať přes vesnici Motivon na sedlo de Voza (1700 m), na Chalet de Bellevue (1812 m), Mont Lachat (2100 m), les Rogues (2645 m), Tête Rousse (3165 m) a na Aiguille de Goûter. Až sem bude dlouhá 18.400 m, a až na Tête Rousse bude bez tunelů; teprve odtud povede z části ve skále, většinou však galeriemi s výhledy.

Dráha na Pannu bude v příštích letech zcela jistě prodloužena. K nové stanici »Jungfraujoch« povede ze stanice »Eismeer« tunel as 4 km dlouhý, jehož stavba bude ovšem trvati nějaký rok pro obtíže, zřejmé v tomto vysokém terrainu. Nová stanice bude opatřena vyhlídkovou galerií, nebude však zařízena tak skvěle, jako dosavadní konečná stanice »Eismeer«.

Silnice přes Malý Saint-Bernard bude sjízdná a schůdná příště od 15. května každého roku. Úmluvou francouzské vlády s italskou bude se od té doby odstraňovati sníh. Silnice přes Velký Sv. Bernard udržuje se ovšem celou zimu.

\*

## Zprávy spolkové.

Členové, kteří nezaslali dosud seznam svých tur v r. 1907. prosí se opětovně, aby tak učinili co nejdříve, používše formulářů po dvakrátě přiložených. Vyplněné formuláře zasílají se redakci »Alpského Věstníku« na Smíchově, Ferdinandovo nábř. č. 16

Příští večer odboru koná se ve středu dne 4. prosince t. r. o půl osmé hod. večer na Žofíně. Na programu je přednáška p. dra. Vratislava Černého o Černé Hoře a projekce obrazů. Hosté zváni a uvedení vítáni.

Hory. Publikaci, vydanou společnou prací J. Čermáka, V. Dvorského, V. Jandla a V. Tilleho, lze obdržeti za sníženou cenu (K 1.20 h) v kanceláři českého odboru S. P. D. každou středu od 5—6 večer.

Žádáme snažně pp. členy, aby sdělili nám každou změnu bytu; neboť jen tenkrát je možno, aby „Alpský Věstník“ docházel správně.

\*

Odbor vydal svým nákladem:

**Ze Slovanských hor.** Bohatě a skvěle ilustrovaný spis se 6 zvláštními přílohami a mnoha obrazy v textu se články J. Čermáka, dra. V. Dvorského, dra. B. Franty, dra. K. Chodounského, dra. O. Laxy, dra. St. Prachenského a dra. Vl. Růžičky. V komisi knihkupectví Fr. Řivnáče v Praze. Krámská cena 4 K, skv. váz. 5 K 60 h, pro členy českého odboru slov. alp. družstva 3 K, skv. váz. 4 K 20 h (u pokladníka odboru p. dra. St. Prachenského, zem. adv. Praha-II., Zderaz č. 3).

**Saviňské Alpy.** (Napsal L. Mareš.) Úplný a dosud nejpodrobnější průvodce po Saviňských Alpách se zvláštním zřetelem k Jezerku. Se 2 mapami a 5 ilustracemi. Cena i s dodatkem r. 1902 vyšlým 2 K. V komisi knihkupectví Fr. Řivnáče v Praze.

**Julské Alpy.** Nejpodrobnější průvodce pro každého. S mapou, 7 panoramaty, 3 diagramy a plánem Lublaně. Cena 3 K 50 h, pro členy 2 K 50 h. V komisi knihkupectví Fr. Řivnáče v Praze.

## ==== Osvědčená ====

vína lissanská a jiná tabulová a posilňující

doporučuje (též v malém)

JAROSLAV ŘEŘIČHA,

velkoobchod vínem, Král. Vinohrady, Divišova ul. 9.

Členům odboru poskytuje firma zvláštní výhody.



## Konservy pro turisty

doporučí

J. V. VONDRÁČEK,

Praha I., Perlová ulice č. 10.

Raďte žádat obšírný cenník. — Zásilky na dobírku.



## Důležité na cestu.

Přesné kapesní hodinky remont. s budíčkem, zvučného zvonkového hlasu. — Pedometry. — Přesné hodinky »Ordre« antimagnetické. Cenník zašle

OTOKAR ŠTASTNÝ,

Praha, Celetná ulice, u pražské brány.